

Utrikesdepartementet
Europakorrespondentenheten

Rådet för utrikes frågor den 23 oktober 2023

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. Aktuella frågor

Informationspunkt

EU:s höga representant väntas ta upp aktuella frågor på det utrikes- och säkerhetspolitiska området.

4. Rysslands aggression mot Ukraina

Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Utrikesminister Tobias Billström

Diskussionens innehåll: Rådet förväntas diskutera Rysslands aggression mot Ukraina.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen fördömer i starkast möjliga ordalag Rysslands aggression mot Ukraina.

Regeringen verkar för fortsatt starkt, förutsägbart och långsiktigt EU-stöd till Ukraina, såväl politiskt, ekonomiskt, humanitärt, rättsligt och militärt, liksom ökat tryck på Ryssland. Fortsatt och långsiktigt militärt stöd är särskilt viktigt givet den pågående motoffensiven. Ambitiösa och långsiktiga säkerhetsåtaganden från EU kommer vara en viktig del av detta

EU bör fortsätta att stödja och uppmuntra Ukrainas reformarbete och EU-närmande samt vara redo att öppna anslutningsförhandlingar när Ukraina har gjort framsteg för att uppfylla de villkor som anges i kommissionens yttrande om landets ansökan om medlemskap. EU bör spela en central roll i det internationella samarbetet kring den redan pågående och framtida uppbyggnaden av Ukraina.

Tillsammans med partners och likasinnade bör EU fortsätta att öka trycket på Ryssland, inklusive genom att kontinuerligt skärpa sanktionerna. Samtidigt bör EU fortsätta arbetet med att säkerställa genomförandet av redan beslutade sanktioner samt motverka kringgående av dessa.

EU bör tillsammans med partners fortsätta att verka för att ansvar utkrävs för de brott som har begåtts under Rysslands aggression. Regeringen stödjer de ansträngningar som pågår, bland annat i Internationella brottmålsdomstolen. Regeringen stödjer även inrättandet av en tribunal för aggressionsbrottet. EU bör fortsatt understryka folkrätten som utgångspunkt för en framtida fred i kontakter med globala partners

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Rysslands aggression mot Ukraina behandlades senast vid EU-nämndens sammanträde den 14 juli 2023 inför rådets möte den 20 juli.

5. Armenien och Azerbajdzjan

Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Utrikesminister Tobias Billström

Diskussionens innehåll: Rådet förväntas diskutera situationen i Armenien och Azerbajdzjan mot bakgrund av Azerbajdzjans militära operation i Nagorno-Karabach.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen står bakom HR/VP Borrells fördömning av Azerbajdzjans militära operation i Nagorno-Karabach, som har

lett till stora flyktingströmmar och ökade humanitära behov. Regeringen beklagar de döda och skadade, den akuta massflykt och det utbredda lidande som eskaleringen orsakat. Azerbajdzjan bär ansvar för den nu rådande humanitära situationen. Regeringen följer noggrant den fortsatta utvecklingen i regionen och situationen för de etniska armenier från Nagorno-Karabach som anlänt till Armenien.

EU bör stödja Armenien och dess demokratiskt valda regering, såväl politiskt som humanitärt. EU bör också bidra till att stärka Armeniens motståndskraft mot yttre påverkansförsök. EU bör betona vikten av Azerbajdzjans och Armeniens ömsesidiga respekt för varandras territoriella integritet. EU bör därutöver förmedla tydliga budskap till Azerbajdzjan om dess ansvar att säkerställa mänskliga rättigheter och säkerhet för etniska armenier i landet. EU bör också uppmana Azerbajdzjan att engagera sig i förtroendeskapande åtgärder gentemot de etniska armenier som finns kvar eller vill återvända till Nagorno-Karabach. I enlighet med HR/VP Borrells uttalande bör EU tydligt signalera till Azerbajdzjan att unionen är redo att vidta lämpliga åtgärder om situationen förvärras. Ingen åtgärd bör uteslutas.

Det är viktigt att EU står enat bakom Europeiska rådets ordförande Charles Michels fortsatta medlingsansträngningar och stödjer EU:s observatörsmision i Armenien, som har en viktig stabiliserande roll på marken.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Armenien-Azerbajdzjan behandlades senast vid EU-nämndens sammanträde den 21 juni inför rådets möte den 26 juni.

6. Situationen i Israel och regionen

Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Utrikesminister Tobias Billström

Diskussionens innehåll: Rådet förväntas diskutera situationen i Israel och regionen mot bakgrund av den rådande utvecklingen.

Förslag till svensk ståndpunkt: Utvecklingen i Israel och Gaza är djupt oroande. Regeringen fördömer reservationslöst attackerna mot Israel genomförda av terroristorganisationen Hamas. Israel har sedan lördag morgon utsatts för såväl urskillningslös raketbeskjutning som infiltration av väpnade

terrorister i närområdet kring Gaza. Terrorister har även kidnappat civila i Israel och fört dessa till Gaza. Dessa urskillningslösa attacker strider mot folkrätten. Det är viktigt att omvärlden samlat fördömer terroristattacker mot Israel.

Israel har en självklar rätt att försvara sig mot terrorism och urskillningslös raketbeskjutning. Det är viktigt att Israels legitima respons sker i enlighet med folkrätten.

Det humanitära läget i Gaza är mycket allvarligt. Ansvar för situationen vilar tungt på Hamas. Det är av yttersta vikt att humanitärt tillträde respekteras. Vi är också djupt oroade över de humanitära konsekvenserna av den israeliska blockaden.

Regeringen har, som en försiktighetsåtgärd, beslutat att pausa utbetalningar inom ramen för Sveriges utvecklingsamarbete med Palestina och givit Sida i uppdrag att göra en översyn. Även Europeiska kommissionen gör liknande översyn av sitt bistånd till Palestina.

Det är nu viktigt med gemensamma diplomatiska ansträngningar, inklusive av regionala aktörer och FN, för att undvika ytterligare eskalering med risk för ett fullskaligt krig och spridningseffekter i regionen. I detta har även EU en viktig roll.

På sikt behövs också förnyade insatser för att finna en väg mot en hållbar fred. EU och ser ingen annan fredlig väg framåt än en förhandlad tvåstatslösning, där Israel och Palestina kan samexistera i fred och säkerhet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Situationen i Israel och Palestina behandlades senast vid EU-nämndens sammanträde den 18 juni inför rådets möte den 21 juni 2021.